

Til Sundhedsstyrelsen, Statens Institut for Strålehygiejne (SIS).

Med til orientering:

Alle sundhedsordførere i Folketinget samt Formanden for Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg.

Udvalgte journalister er endvidere med til orientering.

Hvor går man hen, hvis folkeskolen er sundhedsskadelig?

Indledningsvis skal jeg sige, at jeg ikke er ekspert i stråling. Jeg arbejder til daglig som pædagogisk konsulent og har således ingen professionel baggrund for at forholde mig til denne problemstilling. Jeg retter udelukkende denne henvendelse som en bekymret far til tre børn i alderen 0-13.

Jeg er gennem de seneste år blevet mere og mere opmærksom på problemstillingen vedr. den pulserende elektromagnetiske stråling fra trådløse enheder. Jeg har tidligere rettet henvendelse til SIS, hvor jeg har fået svar fra chefkonsulent Peter Yde. Jeg er imidlertid langt fra tilfreds med de svar, jeg har fået. Jeg oplever, at de bærer præg af standardiserede svar, og jeg efterlades desværre med oplevelsen af, at den styrelse, der skal beskytte befolkningen, sover i timen.

Den trådløse folkeskole

KL og regeringen har lavet aftale om Den Digitale Folkeskole. I den forbindelse er KL fremkommet med en række [anbefalinger](#) til IT-infrastruktur i folkeskolen. Anbefaling nummer et er, at alle folkeskoler skal have trådløse netværk i 2014. Denne beslutning er truffet EFTER, at Europarådet har anbefalet, at der ikke er trådløse netværk, hvor der er børn - og EFTER Verdenssundhedsorganisationen WHO's klassificering af teknologien som muligt kræftfremkaldende. Og EFTER en lang række andre internationale organers advarsler, herunder Det Europæiske Miljøagentur, Det Amerikanske Akademi for Miljømedicin og lægeforeninger rundt om i verden. Ved henvendelse til kontaktpersonen bag arbejdet i KL, forstår jeg, at man selvsagt har kigget på anbefalingerne fra SIS. Jeg ved også, at samme kontaktperson har måttet rette henvendelse til SIS grundet de mange henvendelser fra bekymrede forældre rundt om i landet. KL modtager samme standardiserede svar, som jeg har fået ved mine henvendelser.

Når jeg som far retter henvendelse til mine børns skole og institutioner, henvises der til kommunens fagsekretariat for Børn og Unge. Når jeg spørger her, peger de på Sundhedsstyrelsens anbefalinger på området. Jeg ved, at folk, der bringer problemstillingen op på deres arbejdsplads også oplever, at alle peger på Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Og sådan bør det jo være. Vi bør jo netop have en styrelse, som vi kan sætte vores lid til.

Men desværre er Danmark blevet et U-land, hvad beskyttelse af radiofrekvent elektromagnetisk stråling angår...

Karse-pigerne fra Hjallerup.

For nylig bragte DR en [historie](#) om fem piger fra Hjallerup, der havde lavet forsøg med karse. Forsøget var meget enkelt, og det viste et meget foruroligende resultat. De fem piger var med i

Anders Lund Madsens Dårligt Nyt og historien er siden gået verden over. Fagbladet [Ingeniøren](#) har på deres hjemmeside også bragt historien. Her bør man læse debatten under artiklen, hvor pigernes lærer, Kim Horsevad bl.a. har indlæg.

Spørgsmål til ministeren.

Pigernes forsøg kom samtidig med, at vi gik og ventede på svar fra Sundhedsministeren. På baggrund af [foretræde for udvalget](#) af Susanne Bølling og Eva Theilgaard Jacobsen, som med deres psykologbaggrund savnede opmærksomhed på andet end blot kræftisiko, var Sundhedsministeren blevet stillet seks spørgsmål af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget vedr. problemstillingen. Hun havde sendt spørgsmålene videre til Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålehygiejne.

Svarene er nu kommet, og de giver mig anledning til at rette denne henvendelse på denne måde. Det er mit håb, at en eller flere af de mange, som er med til orientering på denne mail indigner og forfølger mine spørgsmål - såvel politisk som journalistisk.

Andre landes grænseværdier.

SIS's svar for ministeren på spørgsmål 499 og spørgsmål 559 (vedhæftet) fortæller os, at vi her i Danmark kun forholder os til ICNIRPs grænseværdier. Der er i svaret på spørgsmål 499 ingen henvisninger til, hvad man gør i andre lande - blot siges det, at man er klar over, at der er steder, hvor man fastsætter lavere grænseværdier end her i landet. Man undlader således helt at fortælle, at [Frankrig](#) nu gør brug af [forsigtighedsprincippet](#). Her nedlægger man de trådløse internetforbindelser på bl.a. skoler for at beskytte børnene. Det har længe (af sundhedshensyn) været forbudt for franske børn i indskoling og mellemtrin at have en mobiltelefon med i skole. Belgien er på vej med lignende tiltag.

Neurologiske og neuropsykologiske skader.

SIS svarer også på spørgsmål 498 (vedhæftet), om hvorvidt eksponering for elektromagnetiske felter (EMF) kan forårsage neurologiske/neuropsykologiske skader. Der henvises til en stor dansk undersøgelse, hvor der er en signifikant højere forekomst af indlæggelser for svimmelhed og migræne for den gruppe, der er eksponeret. Det bekræftes endvidere, at samme undersøgelse viser en højere forekomst af ADHD hos børn af mødre med et højt mobiltelefonforbrug under graviditeten. Herefter fortælles det, at andre undersøgelser ikke har vist denne sammenhæng. Der er altså noget, der - i følge SIS - tyder på neurologiske og neuropsykologiske skader. Men man er lidt i tvivl. SIS kunne også have husket at pege på en anden dansk/californisk [undersøgelse](#), hvor det kan konstateres, at børn af mødre, der har brugt mobiltelefon under graviditeten, har højere forekomst af hovedpine og migræne. SIS kunne også have peget på den lange [liste](#) af peer-reviewed og publiceret forskning, som Bioinitiative har opstillet. Listen viser skader af eksponering langt under ICNIRPs grænseværdier.

SIS er i øvrigt bekendt med Den Østrigske Lægeforenings vejledning til læger om diagnosticering, forebyggelse og behandling af sundhedsskader forårsaget af radiofrekvent stråling fra trådløse teknologier. Dette redegør SIS for i svar på spørgsmål 501 til Sundhedsministeren. (vedhæftet)

Industrifinansieret konsulent

SIS bruger imidlertid kun én konsulent på dette område. Dette bekræftes i svar på spørgsmål 567 (vedhæftet). Denne ene konsulent er kræftforsker og har vel som sådan ingen mulighed for at rådgive i forhold til neurologiske/neuropsykologiske skader. Som det fremgår af svaret, er hans forskning på området delfinansieret af det daværende Sonofon og TeleDanmarkMobil. Kræftforskeren står netop bag førnævnte undersøgelse med over 400.000 danske mobilabonnenter. Undersøgelsen er voldsomt udkældt i videnskabelige kredse for sit design. Kritikken går bl.a. på, at alle erhvervsabonnenter blev kategoriseret som ikke eksponeret. Undersøgelsen er i dag genstand for undervisning i dårligt design rundt om i verden, og mange peger på det uheldige, at industriens midler netop var den første million kroner.

Kræftens Bekæmpelse.

Kræftforskeren (som er SIS's eneste konsulent) var på daværende tidspunkt forskningsleder hos Kræftens Bekæmpelse. Man skulle tro, at denne organisation virkelig ville anbefale brug af forsigtighedsprincippet - særligt set i lyset af organisationens konstatering af den eksplosive stigning i den kræftform i hjernen, der hedder [glioblastom](#). Kræftens Bekæmpelse giver udtryk for, at udviklingen er skræmmende, og at man ikke kan finde årsager til den voldsomme stigning. Det er imidlertid NETOP denne kræftform, der ligger til grund for WHO's kategorisering af strålingen som "*muligt kræftfremkaldende*" - kategori 2B. Se i øvrigt Rådet for Helbredssikker Telekommunikation [her](#), hvor der også er en graf over udviklingen af denne kræftform.

Men trods Kræftens Bekæmpelse konstaterer en alarmerende stigning i den kræftform, som muligvis forårsages af mobiltelefoni, og trods WHO har kategoriseret strålingen som muligt kræftfremkaldende, har Kræftens Bekæmpelse i øjeblikket meget travlt med nærmest at reklamere for mobiltelefoni. Dels får man en SMARTphone, hvis man samler rigtig mange penge ind i deres landsindsamling, og dels får man en fin lille fnug-klud til selv samme SMARTphone, hvis man deltager i deres lotteri. Jeg vedhæfter et billede af den fine lille fnug-klud, hvor teksten siger: "*Vidste du, at mobiltelefoner ikke øger risikoen for kræft i hjernen. Læs mere på www.cancer.dk/mobil*" - og det kan man jo så gøre [her](#). Jeg vedhæfter endvidere et billede af den fine lille fnug-klud. Man kan i øvrigt også bare se den i Dårligt Nyt på [DR](#) fra den 23.05.2013 - cirka 4 minutter inde i udsendelsen.

Et ukontrolleret globalt eksperiment med menneskets sundhed?

Marko Markov fra Research International, Williamsville, NY, USA og Yuri G. Grigoriev fra Russian National Committee of Non-ionizing Radiation Protection har netop publiceret en rapport, der hedder "*Wi-fi Technology - an uncontrolled global experiment on the health of mankind*". Læs rapporten [her](#).

I rapporten redegøres der for, hvor lidt vi *egentlig* ved om skadevirkningerne og at det således er ét stort eksperiment. De peger også på den problemstilling, at ICNIRP primært består af ingeniører, og at organisationen primært finansieres af industrien.

EEA: Lyt til tidlige advarsler!

Det Europæiske Miljøagentur (EEA) udgav i starten af året rapporten "*Late lessons from early warnings*" - se [her](#).

Her siger man ret klart, at nationalstaternes sundhedsmyndigheder forsømmer at beskytte deres befolkninger. EEA revser endvidere medierne for ikke at sikre ordentlig oplysning til

borgerne. EEA anbefaler, at nationalstaterne gør brug af forsigtighedsprincippet. Rapportens titel kommer af de erfaringer, vi har gjort os med tobak, asbest, bly etc., hvor der har været tidlige tegn på fare. Havde man reageret tidligere, ville man have sparet mange menneskeliv. Det er derfor rapportens klare budskab, at vi skal lytte til de tidlige advarsler - se fx Bioinitiativets liste over peer-reviewed og publiceret forskning, som jeg henviste til tidligere.

Ikke ny viden...

Det amerikanske militære efterretningsvæsen producerede en rapport tilbage i 1976. Den ligger i dag frit tilgængelig på nettet, og jeg går derfor ud fra, at SIS er fuldt ud bekendt med den viden, man havde allerede dengang. Rapporten hedder "*Biological effects of electromagnetic radiation (radiowaves and microwaves)*". Det skal bemærkes, at afsnittet om våben baseret på denne stråling er taget ud (s.26). Jeg vedhæfter for en god ordens skyld rapporten.

Spørgsmål til SIS.

På baggrund af ovenstående - og ikke mindst på baggrund af de relativt kortfattede svar på ministerens vegne - har jeg en række spørgsmål til Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålehygiejne (SIS):

1. Vil SIS anerkende, at eksponering af radiofrekvent stråling fra trådløse teknologier viser tegn på neurologiske og neuropsykologiske påvirkninger og skader?
2. Vil SIS anerkende, at udsættelse af RF-stråling i befolkningen via mobiltelefoni, trådløse netværk, trådløse fastnettelefoner, babyalarmer, spillekonsoller m.v. er et ukontrolleret globalt eksperiment med menneskets sundhed, som Marko Markov og Yuri G. Grigoriev (russisk strålingsmyndighed) gør rede for?
3. Hvis SIS ikke kan svare bekræftende på spørgsmål nummer to - vil man da bekræfte, at der er meget stor usikkerhed og tvivl om teknologiens påvirkning af menneskets sundhed?
4. Vil SIS på den baggrund mene, at Danmark bør gøre brug af forsigtighedsprincippet, som man gør det i Frankrig, snart Belgien, og som EEA anbefaler?
5. Vil SIS i fremtiden bruge konsulenter på området, der har fået forskning finansieret af industrien?
6. Vil SIS gøre brug af konsulenter, der har forstand på neurologiske og neuropsykologiske skader i forbindelse med eksponering af pulserende elektromagnetisk stråling?
7. Vil SIS forholde sig til, at Kræftens Bekæmpelse frikender mobiltelefoni, når WHO samtidig kategoriserer den som muligt kræftfremkaldende?
8. Vil SIS fortsat bruge konsulenter med tilknytning til Kræftens Bekæmpelse på dette område?

Jeg er fuldt ud klar over, at jeg på denne måde forsøger at sprænge normerne for, hvordan styrelser og politikere kommunikerer med presse og borgere. Jeg/vi burde jo slå os til tåls med den politiske spørgsmål/svar-procedure, som kører gennem udvalgene. Men ikke desto mindre, kunne det tjene alles bedste med et "svar til alle" på denne mail.

Nærværende mail skal betragtes som et åbent brev og må bringes uredigeret i ethvert medie. Jeg vil dog forbeholde mig retten til at gennemlæse eventuel redigering. Ethvert svar fra SIS må ligeledes kunne forventes at kunne bringes i ethvert medie. Mailen vil efter afsendelse blive videresendt til et stort netværk af forældre, venner og folk som arbejder aktivt for oplysning om denne problemstilling.

Jeg ser meget frem til svar.

Med venlig hilsen

Mads Bentzen

Bjedstrupvej 9B

8660 Skandeborg

Tlf: 86121614